

DIRVA

Nr. 75

Birželis-June 29, 1960

Cleveland, Ohio

TIESA VIS DAR VENGIA VISĄ TIESĄ PASAKYTI

Įtarimas dėl Alseikos žuvimo pasitvirtina.- Vilniuje stato panoraminį kino teatrą.

Liudo Alseikos, 73 amžiaus keliauninko, šįmet užsimojusio atžymėti savo kelio 50 metų sukaktį ir tam tikslui užsimojusio nukeliauti dviračiu iš Klaipėdos į Vladivostoką, staigi mirtis iš karto atrodė įtartina. Viešai buvo tepranešta, kad jis tragiškai

žuvo jau anapus Maskvos, Vladimiro srityje. Toks pranešimas iš karto sukėlė įtarimą, kad jis bene bus buvęs karinio sunkvežimio suvažinėtas.

Įtariančiųjų spaudžiama, Tiesos redakcija buvo paskelbusi neva kelionės bendrininko laiško ištrauką,

kuriame buvo teigiama, kad Alseika "kažkodėl" neišlaikė pusiausvyros, griuvo, susitrenkė į akmenis ir po kelių dienų mirė ligoninėje. Laiške neiškiai buvo paminėta, kad ten buvo pakalnė, posūkis, taisomas kelias ir... sunkvežimių vora (ne vienas sunkvežimis, o ištisa vora, — tai tik dar labiau patvirtino įtarimą, kad tai turėjo būti kariniai sunkvežimiai, kurie paprastai lekia be atodairos).

Tas paaiškinimas įtariančiųjų nenuramino, ir po kelių dienų Tiesa vėl pasijuto priversta, neva tarp ko kita, įdėti ištrauką iš M. Alseikaitės-Petrylienės, L. Alseikos dukters laiško. Petrylienė į nelaimės vietą buvusi iššaukta telegrama. Čia Tiesa jau pasako, kad "Medicininės ekspertizės akte nurodoma, kad mirtis buvo momentali", o ne po kelių dienų ligoninėje, kaip pirma buvo bandyta aiškinti. O Petrylienės laiško ištraukoje aiškiai pasakyta:

"Kaip Liudas Alseika pateko po mašiną, smulkmenų nežinau. Viena aišku, kad, sumėčius asfalto nuolaužai dviratį, jis krito, buvo užkabintas mašinos ir pervaziuotas".

Ir šito atveju Tiesa dar vengia visą tiesą pasakyti ir duoda informacijos nuotrupų lyg iš "anapus mėnulio". Tatai dar labiau stiprina įtarimą, kad dėl Alseikos žuvimo yra kaltas kažkas, kieno kaltę stengiamasi užtrinti.

Be Petrylienės, Vilniuje, gražtų fabrike, dirba dar ir kita L. Alseikos duklė, Ramutė Jurdonienė.

BRANGIAI IŠEJO KOLCHOZŲ MALKOS

Klaipėdos rajono, Dovilų apylinkės kolchozo ("Komunisto") pirminkas Grikšas sumanė pasigaminti kolchozo reikalams malkų "savoj žemėj". Sušaukė vyrus ir liepė iškirsti ažuolus, beržus ir kitokius medžius. Minijos upės pašlaitėje.

Miški administracija pasirodė esanti tuo reikalu kitokios nuomonės. Apskundė Grikšą teismui, ir teismas

Ši konkursinė nuotrauka Nr. 11 "Danutė Puzinaitė ir Vilija Ramūnaitė pasidalina vėliausiomis žiniomis..." skelbtame Dirvos foto konkurse surinko daugiausiai balsų, tad jai skiriama pirmoji premija -- 50 dolerių. Nuotraukos autorius yra V. Ramūnas, gyvenęs Philadelphiaje. Kitoms dviems nuotraukoms gavus po vienodą skaičių balsų, antroji ir trečioji premijos sujungiamos ir dalinamos laimėtojams V. Plodinskui iš Clevelando ir M. Manomaičiui iš Bostono, pusiau po 25 dol. kiekvienam. Jų nuotraukos spausdinamos 5 psl.

KOMUNISTAI NUTRAUKĖ ŽENEVOJE DERYBAS

Komunistai nenorėjo išklausyti vakariečių pasiūlymo

Sovietinis blokas, siekdamas užblokuoti naujus Vakarų pasiūlymus, staiga nutraukė nuo kovo 15 Ženevoje vykstančias dešimties valstybių susiginavimų derybas.

Birželio 27 posėdyje, pirmininkaujant Lenkijos atstovui Marian Naszkowski, sovietinio bloko atstovai vienas po kito apkaltino Vakarus, kad jie daugiau domisi špiunažu, negu susiginavimu, ir išėjo iš posėdžių salės. Vakarų valstybių atstovai taip pat prašėsi balso, bet Naszkowski juos ignoravo ir, plaktuku kaukštelėjęs į stalą, paskelbė posėdį esant baigtą ir išskubėjo paskui savo komunistinius kolegas.

Prieš pat posėdžiui prasižėdant, JAV delegacijos šefas Fredrick M. Eaton buvo privočia painformavęs sovietų atstovą Zoriną, kad JAV paruošė naują susiginavimo pasiūlymą, juos aptaria su savo sąjungininkais Ženevoje ir po kelių dienų patieks konferencijai. Žinėdamas į šalį, Zorinas pareiškė, kad reikalai nesiklostą gerai.

Tuo metu dienos sesijos pirmininkas Marian Naszkowski paskelbė posėdį esant atidarytą, ir

priteisė (už 205 medžius) iš Grikšo 17,472 rublius, ir iš kolchozo 34,945 rublius.

STATO PANORAMINĮ KINO TEATRĄ VILNIUJE

Vilniuje, prie Pylimo (dabar Komjaunimo) ir Basanavičiaus gatvių sankryžos, pradeda statyti naują, panoraminį (maždaug, kaip Amerikoje žinoma Cinerama) kino teatrą. Planuojama baigti 1962 metais.

SUDAUŽO DEŠIMTADALĮ PAGAMINTŲ PLYTŲ

Petra šiūnuose (Kauno priemiestyje) esamame "Bituko" plytų fabrike (prieškarinis fabrikas) direktorius Vladas Juzumas ir inžinierius Povilas Zujus "išrado" labai paprastą, bet lig šiol tenai kažkodėl dar neišrastą būdą plytomis parvežti. Išradimas tikrai nesudėtingas: plytas į sunkvežimius sukrauna ant tokių medinių padėklų, kuriuos paskui kranais draugė su plytomis galima iškelti iš sunkvežimio tiesiai į statybos vietą. Išradimo svarba yra ta, kad ligi šiol, plytas perkraunant rankomis, 10% plytų sudaužoma, ir vien tik "Bituko" įmonė dėl to kasmet turinti maždaug po... tris milijonus rublių nuostolių!

(LNA)

Dar dvi nepriklausomos valstybės Afrikoje

Šią savaitę dar dvi Afrikos valstybės pradeda nepriklausomą gyvenimą: Kongas birželio 30 ir Somalija liepos 1. Tuo būdu nepriklausomų Afrikos valstybių skaičius pašoka iki 15, kurių 5 nepriklausomybę atgavo šiais metais.

Iš visų naujųjų Afrikos valstybių Kongas, prieš keletą dienų oficialiai pasivadinęs Kongo Respublika, nepaisant to, kad tuo pat vardu nuo seno yra vadinama kitoje Kongo upės pusėje esanti prancūzų teritorija, yra mažiausiai pasirušęs savivaldai.

Nacionalistinių neramumų paskėko Belgija nutarė nepriklausomybę Kongui suteikti birželio 30, bet iš 14 milijonų kongiečių tėra tik 16 baigusiu aukštąjį mokslą. Kraštas neturi gydytojų, advokatų, inžinierių ir nė vieno afrikiečio karininko 25,000 vyrų kariuomenėje.

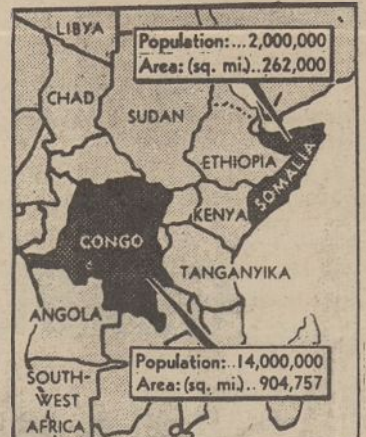
Krašte yra susiorganizavę per 200 partijų, bet jos yra pasidalinusios gentiniu, regionaliniu ir asmeniniu lojalumu. Lig šiol nėra išryškėjusios jų politinės programos.

Praeitą mėnesį Kongas išrinko savo pirmąjį parlamentą. Belgai turėjo pavesti formuoti vyriausybę tam asmeniui, kuris laimės parlamento pritarimą. Pasirinkimas buvo iš dviejų vyrų: Patrice Lumumba, 36, kuris vadovauja vienam kongiečių nacionalistų sparnui, ir Joseph Kasavubu, 43, Žemėsiojo Kongo sąjungos vadui.

Lumumba nėra populiarus tarp belgių. Jie jį laiko ekstremistu ir oportunistu. Bet praeitą savaitę jis susiorganizavo 74 balsus iš 137 parlamento atstovų, ir Belgijos ministeris - rezidentas turėjo jam pavesti formuoti vyriausybę.

Kasavubu šalininkai didžiausiam Kongo mieste Leopoldville suorganizavo protesto streiką, ir Lumumba pradėjo derybas: jis perkalbėjo savo grupę remti

Kasavubu kandidatūrą į prezidentus ir kabinetan įtraukė tris jo šalininkus. Atstovų rūmai tą planą patvirtino.

Ateities klausimas, kaip Lumumbai pasiseks susitvarkyti su atskirų etninių grupių separatistinėmis tendencijomis. Tačiau iš praėjusios savaitės veiksmų reikia spėti, kad jis bandys išlaikyti Kongą nesuskilusį kompromisų keliu.

Somalijos kelias į nepriklausomybę buvo ramesnis. Naujoji valstybė bus sudaryta iš dviejų buvusių kolonijų -- italų Somalijos ir britų Somalijos. Italų koloniją praeito karo metu okupavo britai, o po karo ji buvo Jungt. Tautų teritorija, italų administruojama. Prieš ketverius metus ten įvyko pirmieji rinkimai. Provakarietiska Somalijos Jaunimo Lyga laimėjo 42 iš 62 parlamento vietų ir išrinko premjeru Abdullahi Issa. Praeitą pavasarį britai sutiko duoti nepriklausomybę ir savo kolonijai. Nepriklausomybės paskelbimo dieną jos abi bus sujungtos.

Somalija yra neturtingas kraštas, be pramonės ir žinomų žaliavų išteklių. JAV nuo 1952 metų jai davė 5,6 mil. dol. pagalbos, ir tikima, kad daugiau duos šiais metais.

Šiuo metu vykstančią Chicagoje tarptautinę prekybos ir pramonės parodą, kurioje yra gražiai įrengtas Lietuvos paviljonas aplankė daug žmonių. Vienas pirmųjų jos lankytojų ir remėjų buvo lietuvių taupomosios bendrovės Chicagoje Mutual Federal Savings prezidentas J. Kazanauskas su žmona. A. Gulbinsko nuotrauka

munistinis blokas pakeis savo nuomonę ir grįš.

Labiausiai Vakarus nustebo sovietų pasirinktas laikas konferencijai ardyti. Niekas nesitikėjo, kad rusai naująją Vakarų planą priimtų, bet Vakarų delegacijos taip pat nelaukė, kad jie derybas nutrauks anksčiau, negu tas planas bus pateiktas.

Vakarų valstybių sostinėse nuo platesnių oficialių komentary tuo tarpu susilaikoma. Bet prancūzų diplomatų sluoksniuose tas sovietų žingsnis laikomas daugiau demagogija ir propaganda, negu rimtu grąsinimu atnaujinti šaltąjį karą visais frontais. Tuo tarpu Romoje reiškiamas susirūpinimas, kad tas žingsnis padidins Rytų-Vakarų įtampą.

New Yorke Sovietijos atstovas Gromyko pareikalavo Jungtines Tautas įtraukti nusiginavimų klausimą į rugsėjo 20 prasidedančios plenumo sesijos darbotvarkę, nes Vakarų valstybės privedusios 10 valstybių komiteto darbą prie visiškos stagnacijos.

Nusiginavimų klausimas ateinančioje JT plenumo sesijoje būtų buvęs svarstomas ir be rusų pasifilymo, tačiau šiuo žygiu Sovietija laimėjo taktinį šansą jį iškelti savoje šviesoje.

EISENHOWERIS: JAV NEKIS UŽSIENIŲ POLITIKOS

Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad jo administracija laikysis dabartinio kurso užsienio politikoje. Jis paskelbė, kad jo kelionė į Tolimuosius Rytus buvusi sėkminga ir vertinga, nors riaušės Tokijo mieste ir priverstusios atšaukti jo planuotą vizitą Japonijai.

Jis rekomendavo geros valios keliones savo įpėdiniui ir pareiškė, kad, nors per likusius prezidentavimo mėnesius jau nebeplanuojąs jokios kelionės, bet neatsisakyty vyksti, jei iškilų proga sustiprinti draugystę tarp Jungtinių Valstybių ir kitų tautų.

Tolimųjų Rytų žmonės reikšią susižavėjimą ir pagarbą Jungtinėms Valstybėms. Jis pasakė malonių žodžių Japonijos adresu, kaltindamas gyventojų mažumą už Tokijo demonstracijas. "Mes Jungtinėse Valstybėse neturime pulti klaidon ir kaltinti save už komunistų veiksmus; pagaliau komunistai ir elgiasi, kaip komunistai," pastebėjo prez. Eisenhoweris.

Prezidento pareiškimas apie asmeninių vizitų reikalingumą, prieštaravo valst. sekr. Herterio pareiškimui, prieš savaitę parytam senato komitete, kad JAV turinčios grįžti prie "tradicinių kanalų ir procedūrų tarptautiniuose kontaktuose".

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

ST. CLAIR
SAVINGS
AND LOAN COMPANY

SAVE
SAFELY
at 4%
ANTICIPATED
RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO
\$10,000.00
813 E. 185th St.
IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-1200

6235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CANADA DRY
GINGER ALE

EX 1-8800

Atominiai šnipai

TIK PER ANTRĄ TARDYMĄ MAY PRISIPAŽINO

Britų slaptoji policija 1945 spalio 7, 17 ir 27 veltui laukė profesorius Allan Nunn May ryšininko Great Russel gatvėje, pačiame Londono centre. Praeina gruodis, 1946 sausis, tačiau vis dar nieko įtartino nepastebima. Vos tik grįžęs į Angliją, profesorius May išsinešomavo

Tardytojas Burt...

miesto centre porą kambarių. Ten jis tyliai ir atitraukęs gyvena. Baigęs paskaitas King kolegijoje, jis dažniausiai eina namo. Bute tik jį retkarčiais aplanko vienas kitas draugas, dažniausiai atominiai mokslininkai, kaip ir jis pats.

Sekami ir tie draugai, tačiau nepastebima jokių nusikaltimo pėdsakų. Tuo tarpu dėl May kaltumo neabejojama. Dokumentai, kuriuos pabėgęs sovietų šifro valdininkas Guzenko perdavė Kanados įstaigoms, yra aiškiausias įrodymas.

Turėdami atšifruotus tekstus, žvalgyba galėjo susekti šifro kodą ir papildomai išstis mėnesius sekti radijo ir telegrafo ryšį tarp sovietų pasiuntinybės Ottawoje ir Maskvos.

Ivykiai Kanadoje tuo metu vystėsi toliau. Pulkinkas Šabotinas, sovietų špionažo viršininkas tame krašte, galvotrukčiais pabėgo. Sovietų pasiuntinys Zarubinas ir visa eilė kitų špionažų dalyvavusių pasiuntinybės tarnautojų buvo atšaukti.

Vasario 3 amerikinis žurnalistas Drew Pearson pirmą kartą per radiją paskelbia, kad Kanadoje susektas platus špionažo tinklas. Dvylika dienų vėliau premjeras Mackenzie King turi jau visą reikalingą medžiagą. Areštuojama penkiolika asmenų.

Ir Londone slaptosios policijos komendantas Burt nuvyksta į profesorius May darbovietę. --Norėčiau gauti pono profesorius atsakymus į keletą klausimų. --pradeda jis pasikalbėti. --Ar čia, kolegijoje, yra vieta, kur galėtume vienu du pasikalbėti. O gal tamstai patogiau savo bute?

Valdininko nustebimui profesorius visiškai nesijaudina. --Kaip tamstai patogiau: galime kalbėtis čia, galime mano bute. Bet galbūt sutauypsime tamstos laiką, jei pradėsime čia tuoj pat...

Profesorius nuveda policijos komendantą į vieną kambarį, ir Burt jam pasako, kad Kanadoje prasižvelgusios informacijos apie atominę energiją ir branduolio skaldymą.

--Kur prasiveržė? --klausia May, nerodydamas bet kokio susinervinimo.

--Sovietų karinis attache Sabotinas ir jo pagalbininkas, pavarde Angelovas, kurį tamsta galbūt

pažįsti tik "Baxter" slapyvardžiu, rinko slapta informacijas.

Profesorius ir dabar nerodė menkiausio nustebimo.

--Aš niekad negirdėjau tokių pavardžių. Kas tai per žmonės?

--Burt nuduoda neišgirdęs tos pastabos. Jis kreipiasi į May tiesiogiu klausimu:

--Ar kas nors kreipėsi į tamstą, siekdamas iš tamstos išgauti slapta informacijas? Būdamas mokslininku, tamsta supranti, ką tas klausimas reiškia. Aš tikiu, kad tamsta, kaip Britanijos pilietis, esi pasiruošęs mums padėti.

Tik dabar pastebimas profesorius May susinervinimas. Lyg apsigynimui keldamas rankas, jis šaukia susijaudinęs:

--Aš esu kiekvienu metu pasiruošęs padėti įstaigoms, bet ne špionažo reikaluose. Aš esu mokslininkas ir niekas daugiau. Daugiau nieko nesakysiu ir neapkalbinsiu savo draugų.

Penkiomis dienomis vėliau, 1946 vasario 20, komendantas Burt aplanko profesorį May antrą kartą. Profesorius vėl paneigia bet kokius santykius su sovietų žvalgybos agentais. Tik kai komendantas atidengia savo kortas, prabildamas apie sutartus susitikimus britų muziejuje, išvardindamas sutartas dienas ir valandas, May nusileidžia. --Taip, aš perdavinėjau informacijas, --prisipažįsta jis. --Bet Londone aš nesilaikiau susitarimų. Grįžęs savo kraštan, aš atsisakiau toliau tiekti medžiagą. Aš nenorėjau su juo turėti daugiau reikalų.

--Su kuo? --klausia Burt.

--Aš nenorėčiau apie tai kalbėti, --atsako May. --Bet aš pasirašysiu prisipažinimą.

Komendantas yra visiškai patenkintas tuo, ką šiandien pasisekė laimėti. Jis skubiai užrašinėja, ką profesorius May diktuoja:

--Kai prieš metus buvau Kanadoje, prie manęs priėjo vyras, kurio tapatybę aš atsisakau atidengti...

--Burt klausiamai pasižiūri į kitoje stalo pusėje sėdintį profesorį, tačiau May neleidžia jam įsiterpti. Jis paskubomis diktuoja toliau:

--Aš tada dar kartą apgalvojau, ką nekartą anksčiau buvau galvojęs: ar buvo teisinga griebtis priemonių, kad atominės energijos vystymas liktų vien tik Jungtinių Valstybių žinioje...

Jis atsikvepia, tartum dar kartą pergyventų tą abejonių periodą. Paskui tęsia:

--Sunkia širdimi priėjau sprendimo, kad tai nėra teisinga, ir kad gautą patirtį reikia pasidalinti su platesniais sluoksniais...

Komendantui pagaliau pasiseka pertraukti profesorius žodžių srovę:

--Ar jūs žinote ir kitų... ee... ir kitų... mokslininkų, kurie tieki informacijas "tam vyrui"?

--Jūs žinoma norėjote pasakyti "išdavikų" vietoj "mokslininkų". --Išterpia nusišypsodamas May. Tyliai balsu, tartum jam būtų nemalonu atidengti savo intymius jausmus, May tęsia savo išvedžiojimus: --Visas tas reikalas man buvo labai keblus, ir istorijon įsivėliau tik dėlto, kad jaučiau tuo padėsiąs visos žmonijos saugumui. Iš to neturėjau sau jokios naudos...

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

THE YODER
COMPANY

Cleveland, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES

MILLER JEWELERS

DIAMOND -- WATCHES

WATCH REPAIRING ALL TYPES RELIGIOUS GOODS
ROSARIES PRAYER BOOKS CRUCIFIXES

768 EAST 185th ST.

KE 1-0225

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG.
COMPANY

6565 BROADWAY

Michigan 1-9260

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People.

LAURENCE W.
MARLIN

CANDIDATE FOR

JUDGE

Domestic Relations Court

Jan. 9, 1961 Term

General Election Nov. 8, 1960

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

SMITH'S
Restaurant - Cocktail Lounge

Dining out is pure pleasure at Smith's,
where fine food is served at realistic
prices!

Private parties and wedding receptions
are a specialty.

LAKE SHORE BLVD. AT E. 222 ST.
RE 2-9900

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RUSIŠIOS APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TRECIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

Sibiro tremtinio atsiminimai (21)

A. Valasevičius

PAVASARIO SAULEI ŠILDANT, MOTERYS GAUDO GALVOS UTĖLES...

Po mėnesio, pasibaigus sėjai, darbai ne taip įtempti. Su kitais kolchozininkais apie kaimą tveriam karčių tvorą. Kiek padirbė ilgai gulime saulėj rūkydami machorką (tabako smulkinti kotai).

Žmonės nešykštūs. Dažnai dalijasi machorka su neturinčiais, o kartais vienos parūko trys ar keturi. Jie pasakoja man apie praeitį. Kai kurių tėvai buvę caro tremtiniais, o kiti atvažiavę čia laimės ieškoti.

Pastatai, kuriuose mes gyvenam, kur raštinė, paštas, valsčiaus įstaiga ir kiti — tai vis ištremtųjų buočių namai. Valdžia pastatė prieš karą tik grūdų sandėlių. Kolchozas pastatė mokyklą, džiovyklą ir tuos sukrypusius tvartus.

Kolchozui priklauso 700 ha. žemės. Mažesnė pusė yra dirbama. Turi apie 70 karvių, maždaug tiek pat kiaulių. Avių kiek daugiau. Pradėjo laikyti ir vištas.

Beveik kiekviena šeima turi nuosavą karvę. Prieš revoliuciją čia žmonės nežinoję kur dėti grūdus ir gyvulius, čia neaprepiamos galimybės. Žemės niekam netrūko, tik naikink miškus ir sėk.

— O šitie jauni miškeliai ir krūmai, tai išaugę kolchozo laikais, dirbamose žemėse, — baigdamas pasakoti parodė ranka į krūmynus.

Nusiveda mane kartais į namus vandens atsigerti. Jų namas daugiausia susideda ir vieno kambario. Arčiau prie galinių sienų stovi aukštom kojom stalas ir suolai. Prie krosnies lova ir vaikų lovė. Senuosius ir dienos metu randam gulinčius ant didelės krosnies. Kitokių baldų nėra. Sienos išlipintos plakatais, laikraščiais ir turimomis fotografijomis.

Pas visus kertes įtaisytas šventas kampas. Tai rankšluosčiu papuoštas senas šventas paveikslas. Prieš jį įėję pravoslaviškai žegnojasi. Tilybos supratimas labai savotiškas, o jaunieji save jau laiko netikinčiais. Bet į visokius burtus tiki visi. Esą blogų žmonių akys pakenkia vaikams ir gyvuliams. Jeigu yra naujagimis, žmogus ar gyvulys, tuo laiku nieko iš namų neparduoda ir neskolina. Pastato medinį indą (čia labai daug medinių indų, skysčius laiko iš beržo žievės padarytam inde) su vandeniu prie durų ir kryžminiai perdeda šiaudus. Tai apsaugo nuo raganavimų. Pamelžtos karvės tešmenį žegnoja. Pamelžto pieno niekad neparodo, o į pardudamą įmeta mažą trupinėlį druskos.

Moterėlės, atėjusios pas mus ir norėdamos kai kuriuos daiktus pagirti, pirma be seilių — pfu, pfu, — apsispiaudo. Tuo įrodo, kad neturi jokių blogų tikslų.

Jos neduoda ramybės Padagienei, kad ta paskolintų verpiamąjį ratelį, ar apsimtų už pieną ar bulves joms suverpti. Atsinešusios rodo savo verpio įrankius. Tai medžio rutuliukas su įtaisytu kabliu. Jos, su mumis kalbėdamos, pasuka jį pirštais ir susuktų linų pluoštelį vynioja ant rutuliuko. Linų pasisėdavo gale kolchozo sėjamų laukų, kur sukinėjasi traktoriai ir lieka neužsėti. Šiomet, sako, tai uždraudė.

Pavasario saulei sušildžius, moterys padėjusios

galvas viena kitai ant kelių, gauda utėles. Mes praeidami nusisukam, kad nematytume to jų rimto darbo. Čia

naktį. Nesibaigus uodams — maškės (moskitai — mažos smulkios muselės). Jos čia nesilaiko, tik papūtus vėjui

...moterys, padėjusios galvas viena kitai ant kelių, gauda utėles...
Vytautas Raulinaičio iliustracijos

utėlė tai naminis gyvulėlis, kuris nesukelia jokios gėdos ir jokio šlykštumo.

Blogiau naminės blakės, kurių taip pat yra kiekvienam name. Ir mums jos neduoda ramiai miegoti. Norėdami su jomis kovoti ilgai jokių nuodų negavom. Tik vėliau pas tremtinį rusą veterinarų pavyko gauti.

Visur sibiriskas pavasaris. Prie namų ir kambariuose nėra jokių gėlių, bet laukuose žydi labai gražios gėlės: laukiniai bijūnai, klumpaitės, erškėtrožės ir daug visai nematytų ir man nežinomais vardais. Kiek aš jų neuosčiau, jos neturi jokio kvapo. Tik vieną vakarą radau mėlynais žiedais, ant trumpo koto gėlę, kuri turėjo silpną, bet malonų kvapą. Sibiro liaudies dainose apdainuoti jėvos krūmai (čeromucha) skaniai kvepia.

Mano pasivaikščiojimai greit baigėsi, nes užėjo uodų laikas. Kaip debesys jie puola einantį ir atsiginti jokių būdų negalima. Jie įlenda pro duris, pro langų plyšius ir įkyriai zizia visą

nuo šiaurės miško, kaip migla jos užgula kaimą.

Mes nusiperkam sietus, austus iš arklio uodegos, ir pasisiūvam. lyg ir kaukes.

Gauju pirmuosius laiškus iš tėvynės ir iš sesers. Sargienė persiuntė gautą algą. Laiškai trumpi, sausi, nei užuojautos, nei suraminimo, nei gaileščio. Kad nors kuris būtų parašęs, jog esi laukiamas, sugrįži. Nors viens būtų padavęs galą virvės, į kurį įsikibęs lengviau galėčiau eiti.

Ak, bet aš žinau, kad jie bijo užjausti. O be to ir neturiu kas mane nuoširdžiai lauktų.

Vienumoj, tėvynės ilgesys kaip žvėris drąsko širdį ir nervus. Ir kertėje spinksint lemputei, uodams ziziant, visiems miegant, rašau. Rašau įsivaizduojamoms laukiančioms laiškus, kurie niekad nebus išsiųsti ir niekas jų neskaitys. Vyrai tikrai jų nesupras, bet jos suprastų, užjaustų, nepamirštų!

Kitame numeryje: "Už neatvykimą į susirinkimą išskaito du darbadinius".

NAUJŲJŲ METŲ PASAKA

Vladimir Dudincev

(3)

Mes nustebome. Ar tikrai tas žmogus vieną kartą nusprendė savo laiką eikvoti pasikalbėjimams su mumis? Aš niekada netikėjau, kad tas pokalbis apie laiką jį taip išprovokavo.

— Vieną akimirka, prašau, aš nueisiu į rūšį ir nustatysiu aparatus, kad darbas nebūtų nutrauktas ir laikas nedingytų veltui.

— pasakė jis ir išėjo iš kambario.

— Na, ar jis yra sausas džiu- vėsis ar ne? — kažkas paklausė.

— Aš netikiu, — atsakė links- masis kolega. — Retkarčiais jį net viena dama aplanko. Aš gyvenu netoliese. Ji dar jauna. Aš neseniai susidūriau su ja laiptuose. Atrodė, kad ji nieko nemato ir negirdi iš meilės.

— Ar žinote, be kita ko, kad jis turi labai seną laikrodį. Jis labai tiksliai eina, ir jį reikia užtraukti tik vieną kartą per metus, — pasakė šefas.

— Taigi, mielieji, — kalbėjo mūsų nuostabusis kolega, grįžęs iš rūšio ir išsiimdamas iš kišenės logaritminę liniuotę, — jūs pasakėte 900 metų, jūs taip pat žinote, kad laikas gali sustoti arba skristi praskristi.

— Žinoma, — pritarė šefas, — laikas gali labai lėtai praskristi.

— Jis gali ir sustoti. Jūs žinote, kad mokslininkams pavyko sudaiginti lotoso sėklą, kuri 2000 metų buvo išgulėjusi vieno faraono akmeniniame karste. Sėklai laikas buvo sustojęs. Taip, yra visiškai galima laiką sustabdyti, lygiai kaip galima jį paskubinti.

Kalbėdamas jis stumdė logaritminę liniuotę ir žymėjosi pastabas, taip sugėbėdamas dirbti ir pokalbio metu.

— Aš jums tai išaiškinsiu viena istorija, kuri, nepaisant jos moralės, tikrai bus įdomi.

Prieš keletą metų kažkuriame krašte, ramiai galim pasakyti, kad mūsų krašte, įvyko štai kas. Vieną sekmadienį pavėsingame kultūrinio parko kampe susirinko tarp šešiasdešimties ir šimto gerai apsirengusių vyrų. Tik vėliau pasklido kalbos, kad parke įvykęs vagių ir plėšikų, tai yra kaip pabrėžiama, už įstatymo ribų stovinčiųjų susirinkimas. Bet tie vaikinai turėjo savo griežtus įstatymus. Kiekvienas jų per-

Meno mašinos

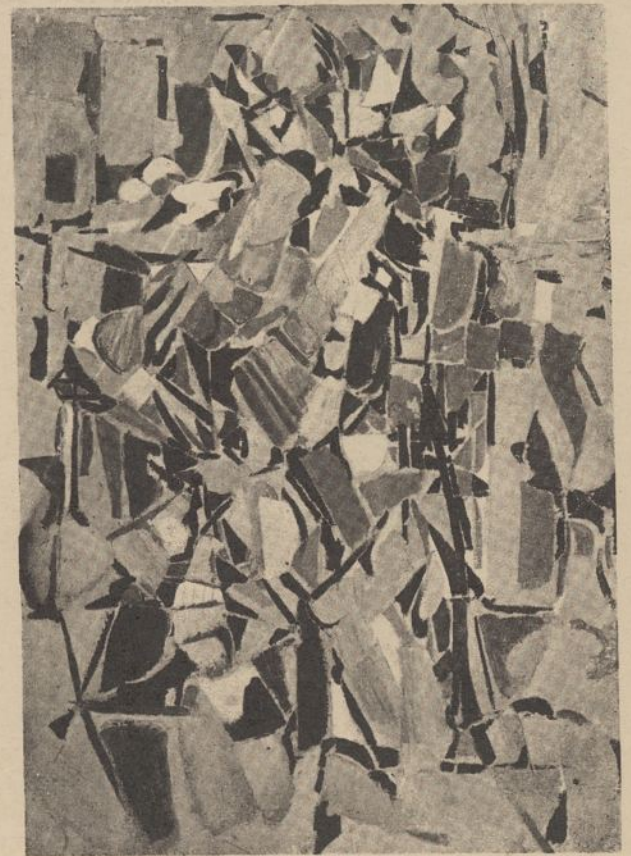
VLADAS VJEIKIS

Tūlas šveicaras Jean Tinguely išrado mašiną, kuri gamina abstraktinę tapybą. Mašina panaši į daugiarankį vorą. Į šias rankas įtaisoma kreida ar teptukai ir paleidus į darbą, mašina pagamina abstraktinius piešinius drobėje ar popieriuje.

Ši mašina taip sukonstruota, kad ji neišleidžia dviejų į vienas kitą panašių paveikslų. Kiekvienas jų kitoks. Taigi individualinių minčių meninis kūrinys, atitinką kūrybinius reikalavimus. Tik skirtingas toks, kad pagaminama, gal ne greičiau, bet kur kas daugiau, nes mašina gali veikti dieną ir naktį.

Ši laikraščiuose paskelbta žinia prisiminė lankant Chicagoje rengtą meno parodą "Penkiolika tapytojų iš Paryžiaus". Kadangi angliškai žodis painter reiškia ir dažytoją, tai nebus didelė klaida, jei parodą pavadintume: "Penkiolika dažytojų iš Paryžiaus". Bet tai jau kitas klausimas. O grįžtant prie tos mašinos ir penkiolikos iš Paryžiaus, nejučiomis kyla klausimas, kodėl amerikiečiai, būdami praktiški žmonės, nepasikvietė mašinos iš Šveicarijos, o penkiolika dažytojų (tapytojų) iš Paryžiaus. Rezultatai būtų tie patys, o vargo ir išlaidų daug mažiau.

Kiekviena nauja meno kryptis sukelia daug ir sukelia tam tikrą

A. Lanskoj

Žmogus kėdėje

reakciją visuomenėje, meno kūrinių tarpe ir tarp dailininkų. Renesansas iššaukė pagarbą, neoklasicizmas — valdančios klasės patvirtinimą, impresionizmas — audrą, kubizmas — pajuoką. O ką gi sukelia abstraktizmas? Nieko, ir dėl to nereikia nustebti, nes ką gi gali sukelti daiktas, kuris pats nieko nereiškia? Neturi nei minties, nei temos, nei emocijų, nei...

darbus? Kieno jie ir kokios mokyklos? Po kelių metų nei pats autorius to nebegalėtų padaryti. Ir čia mūsų kai kurie tautiečiai gali drąsiai stoti šalia didžiųjų Paryžiaus tapytojų ir niekas negalės pasakyti, kurie iš jų lie-tuviai, o kurie grynakraujai paryžiečiai.

Pailiustravimui duodu vieną paveikslą iš balandžio 23-^o geg. 1 d. įvykusios lietuvių dailininkų parodos Chicagoje. Ir jeigu redakcijos narys, tvarkąs šį straipsnį, sukeis autorių pavardes, tai niekam nuo to nei nuostolio nei skriaudos nebus. Mūsų tautiečio paveikslas niekuo nesisiskiria nuo anų paryžietiškių.

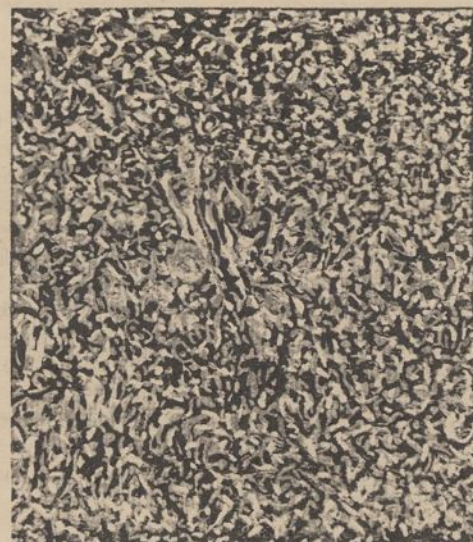
Parodos kataloge sakoma, kad išstatyti paveikslai yra tipiškai prancūziški, nors daugumas dailininkų augę ir išsimokslinę kitose šalyse. Tad kodėl mūsų tautietis, gimęs Lietuvoje, išsimokslinęs Amerikoje negali pagaminti paryžietiško paveikslų. Neabejotina, kad gali pasiekti ir anoji mašina nors ir pagaminta Šveicarijoje.

Penkiolikos dailininkų kataloge yra ir dailininkų fotografijos. Visi dailininkai labai rimtai žiūri, veidai sukaupiti, net rūstūs, kaip aštuoniolikto šimtmečio portretuose. O koks kontrastas lankytojų tarpe. Lankytojai visi šypso. Ir tos šypsenos ne sarkastiškos, bet atlaidžios. Jei žiūri į savo penkiamečių sūnų, kuris įkišo keturis degtukus į bulvę ir atnešęs rodo "Tėveli, žiūrėk, arklis!".

Maistas, vaistai ir kiti dalykai siunčiami į Rusiją ir visus kitus anapus geležinės uždangos kraštus.

A. Montwill
22, Coulson Ave. (Rathgar)
Dublin, Ireland

(75)

M. Nasvytis

Užburtas miškas

Žengimas buvo be pasigailėjimo baudžiamas mirtimi.

Jei kas norėjo būti priimamas į tą gaują, turėjo išvardinti keletą rekomenduotojų. Tik tada jo kūrinių būdavo išstatuiojamas ženklas, iš kurio jis visą amžių būdavo pažįstamas, kaip brolijos narys.

— Bet ką ta istorija turi bendro su mūsų tema apie laiką? — pastebėjo mūsų šefas. — O gal dar ji tęsiasi toliau?

— Be abejonės, aš dar tik pradėdau. Ji labai rišasi su mūsų tema. Prie reikalo. Banditų susirinkime buvo paskelbti šeši mirties sprendimai, iš kurių penki buvo įvykdyti. Tik šeštojo jie negalėjo pagauti. Jis buvo vyresnysis, prezidentas, arba, brolijos terminu, atamanas — seniausias ir apskriausias plėšikas. Jis sėdėjo kažkuriame kalėjime, ir arešto vienvietėje jam atėjo mintis, kad jis visą gyvenimą nieko nebuvo nuveikęs ir nieko iš gyvenimo negavęs. Ir netrukus gyvenimas turėjo baigtis. Ankstesnio jo gyvenimo prasmė, svarstė jis, susidėjo iš to, kaip patogiau būdu sugrobus kuo daugiau svetimo turto. Aukso, brangakmenių ir kitų vertybių. Bet tie dalykai žmonijoje neturi pastovios vertės.

— Tad jūsų plėšikas buvo ir filosofas, — ironiškai pastebėjo asmeninio skyriaus vedėjas.

— Taip, jis buvo rimtas žmogus, — atsakė pasakotojas, kuriam aš staiga pajutau simpatiją. Tas nusikalstėlis, kuris savo gyvenime buvo pridavęs tiek nedorybių, susitelkę ir pradėjo skaityti knygas. Knygos turį galia pakeisti žmogų. Dabar jis jaunesnių žmonių, kurių jis bus paleistas iš kalėjimo. Čia

(Nukelta į 6 psl.)

H. Hartung

Kompozicija

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuviškasis žodis į anapus geležinės uždangos

Kada mūsų veiksniai kiek stipriau susiima dėl dirbamo Lietuvos laisvinimo darbo, tai iš VLIKO pusės, skaičiuojant savo nuopelnus, dažnai primenama ir radijo tarnybų, transliuojančių žinias į Lietuvą, išlaikymą. Gal teisingiau pasakius ne išlaikymą, bet tam tikrą paramą aprūpinant reikalinga medžiaga, be kurios tos stotys lietuvių reikalams dėmesio neskirtų. Kitaip sakant, be tos paramos ir tų lietuviškų transliacijų nebūtų.

Ir kai tokį svarų argumentą pasako, kai pamini Romos ir Madrido vardus, atrodo, kad ginčai VLIKO naudai nusvyra. Atrodo, kad tik didelis lietuvių nedraugas galėtų norėti, jog lietuviškas žodis pro geležinę uždangą nepraeitų ir ten gyvenantiems teisybės nepasakytų. O jei šalia Romos ir Madrido vardų dar primena ir Amerikos Balsą, kuriam talkinti taip pat galima, tai atrodo, kad jau visiškai įtikina.

Nebuvau iš tų netikėlių, kurie sakyti, kad toks darbas nereikalingas, nenaudingas ir nevertas paramos. Bet nebuvau ir toks tikintysis, kuriam politinių veiksmų ginčų argumentai nekelty abejojimų ir jų teisingumu nebūtų verta giliau domėtis. Ir kiek sąlygos leido, per ilgesnį laiką, užtrukusį beveik dvejus metus, bandžiau patirti, kokį įspūdį tas laisvasis lietuviškas žodis, sakomas per tris transliacijų šaltinius: Amerikos Balsą, Romą ir Madridą, daro į ten gyvenančių mūsų žmonių.

Mano dideliame nusteimimui atsakymai buvo, kad nei Romos, nei Madrido iš viso niekam netekę girdėti. Girdi, bet ir tai ne visad kada nori, tik Amerikos Balsą. Žinoma, tie atsakymai nebuvo tokie gausūs, kad juos galima būtų sprauti į statistines lenteles ir daryti plačius įrodinėjimus. Aplankybės, kurios saisto atsakytojus, labai gerai visiems žinomos. Bet iš kitos pusės, į tokius užklausimus atsakantieji ne šiaip sau nieko nenusivokią berneliai, o kas dedasi aplinkui matantieji ir gerai suprantantieji.

Prieš savaitę ar daugiau tokį pat teigimą pasakė ir neseniai Lietuvoje buvę ir New York'e pranešimą darę: Krueger, Paprockienė ir Stukas. Bent taip mums perdavė mūsų New York'o bendradarbi. Taigi ir jų surinktos žinios tokios pat. Ir jei tikrai tokios pat, tai reikia labai rimtai susirūpinti. Manychiau, kad nereikia tuoj šaukti, kad mat pinigų kaip į balą, kad iš to jokios naudos nėra, o reikalą dar kartą patikrinti. Patikrinti dabartinės sąlygos tikrai įmanoma. Patikrinti tikrai reikia. Ir jei dar kartą rimtai patikrinus bus gauti panašūs daviniai, tai pinigų kur nereikia nemėtyti, o juos geresniems tikslams sunaudoti.

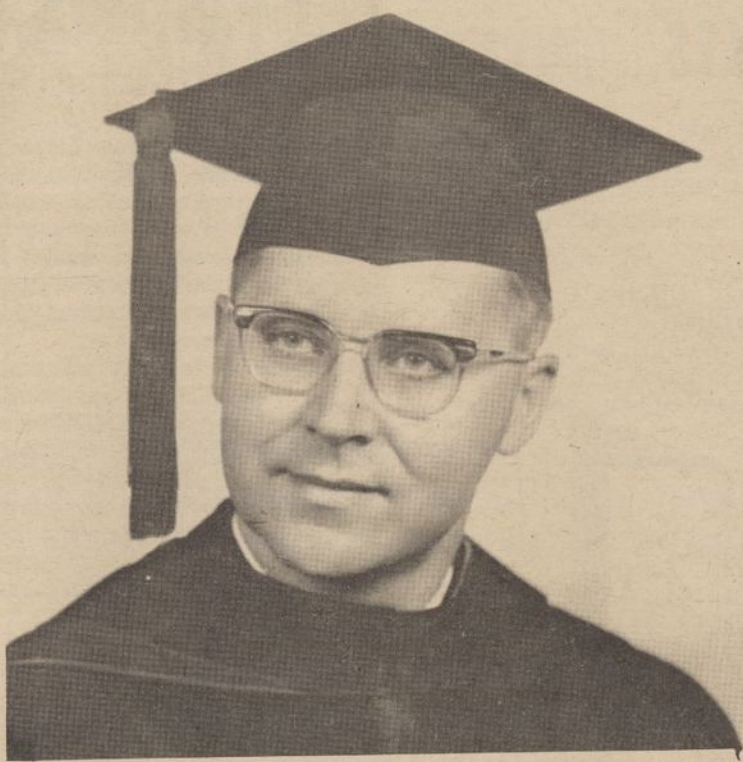
Ivairiais šaltiniais gaunamos žinios sako, kad Amerikos Balsą Lietuvoje girdi. Esą, tas balsas anksčiau buvo žymiai geresnis, dabar dėl jo klausymo visiškai neverta rizikuoti. Jis pasidarys toks neįdomus, toks bekraujis, toks nei lietuvių suprantantis, nei lietuviui ką pasakyti turintis.

Žinoma, dėl Amerikos Balso kita byla. Byla, labai aišku, taip ramiai nereaguojant, vedanti į pralaimėjimą. Ir mes, tarsi vandens prisisėmę į burnas tylime, kada galime ir protestuoti, o kai kur ir ryktelei. Ypač rinkiminiais metais galima kai ką priversti mus išgirsti ir mus išklausti.

Lietuviškas žodis į anapus geležinės uždangos svarbus. Juo reikia rimtai ir rūpintis. Jei jis sakomas — turėtų ten išgirsti. Jei jis sakomas — jis turėtų būti planuojamas gerų specialistų, lietuvių interesus suprantančių ir juos pasakyti mokančių.

B. G.

Jonas B. Genys - naujas filosofijos daktaras

JONAS B. GENYS, ši pavasarį gavęs Michigan valstybės universitete filosofijos daktaro laipsnį.

Šių metų birželio 12 d. Michigan State Universitetas, Lansinge, suteikė Jonui B. Geniui Filosofijos Daktaro laipsnį. Diplomą įteikimo iškilnėse pagrindinę kalbą pasakė buvęs prezidentas Trumanas, o mūsų tautietį asmeniškai sveikino aukštą mokslo laipsnį gavęs universiteto prezidentas Dr. Hannah.

Dr. J. B. Genys yra gimęs Marijampolės vnk., Pakruojo valsč., Šiaulių aps. Lietuvoje baigė Linkuvos gimnaziją ir Šiaulių Mokytojų Seminarijos kursus.

Vokietijoje, Goettingeno Universitete igijo diplomuoto miškų valdytojo laipsnį. Amerikoje du metus dirbo Šiauriniame Miškų Genetikos Institute, Wisconsin valstijoje. Po to įstojo Michigan State Universitetą, Lansinge, kur po trijų metų doktoralinio studijų gavo Filosofijos Daktaro laipsnį apgynęs disertaciją -- Genetinės Rasės Europos Maumedijoje, Larix decidua Miller.

Daug Dr. Genio draugų džiaugiasi jo pasiektu aukštu mokslo laipsniu ir linki jam palikti ne tik geru mokslininku, bet ir geru lietuviu.

dr. j. m.

GEDULIO DIENOS RIO DE JANEIRO

1960. VI. 19 d. Rio de Janeiro lietuviai, latviai ir estai vieningai minėjo bolševikų vykdomo teroro Baltijos valstybėse dvidešimties metų sukaktį. Rosario bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už žuvusius kovoje dėl laisvės ir ištremtus į Sibirą pabaltiečius, o vakare šveicarų klubo salėje įvyko iškilmingas posėdis, į kurį atvyko ne tik lietuviai, latviai ir estai, bet ir daug brazilų bei vengrų, lenkų, ukrainų, čekoslovakų, bulgarų ir kitų tautų, esančių už geležinės uždangos, atstovai.

Iškilmingą posėdį atidarė ir jam vadovavo Dr. Alfredo Rusinš, savo kalboje pabrėžęs, kad pabaltiečiai, minėdami šią liūdną sukaktį, nesiekia keršto, bet kovoja dėl teisės ir teisybės įsigalėjimo pasaulyje, kovoja prieš Maskvos režimą, kuris serga moraline atrofija.

Latvijos ministeris Dr. Peters Olinš savo kalboje nušvietė Pabaltijo okupacijos eigą ir iškėlė vakariečių padarytas klaidas II Pasaulinio karo metu, kurių pasėkoje 1/3 pasaulio atsidūrė Maskvos kontrolėje.

Lietuvos ministeris Dr. Fr. Meieris, nesenai grįžęs iš tarnybinės kelionės į Europą, apibūdino europiečių nuotaikas pavergtų tautų išlaisvinimo požiūriu ir labai energingai pabrėžė, kad niekada pabaltiečiai nesutiks su Maskvos smurtu ir kovos ligi galutinio laimėjimo.

Pagrindinę kalbą pasakė Dr. Jan Reisser, buv. Čekoslovakijos ambasadorius Brazilijoje, iškeldamas pabaltiečių šlovimą praeitį ir kultūros aukštumą.

Iškilmingą posėdį baigiant tylos minute buvo pagerbti visi žuvę kovoje dėl laisvės. Minėjimas praėjo labai įspūdingai.

NETEISINGAI PUOLA TAUTININKUS

Birželio mėnesio Margutis atspaudė kelius laiškus. Viena iš jų palieja Dr. E. Turauskas. Dėl to laišką pasisakė Darbininkas. Ir pasisakė ne vien Margučio, bet tautininkų adresu. Pasisakė, kad taip nedera daryti. Valia Margučiui ir Darbininkui turėti skirtingas nuomones. Valia dėl jų pasiginčyti ir nurodyti, ką šiuo metu dera ir nedera laikraštyje skelbti. Tik šiuo atveju neteisingai Margučio nuomonė primetama visiems tautininkams. Margutį jokia tautininkų organizacija nekontroliuoja. Jis yra privačių žmonių rankose ir tik tie privati žmonės-leidėjai ir redaktoriai už jo turinį atsako.

Manau, kad Darbininkas žino, kad Margutis privačių žmonių rankose. O jei žinodamas visiems tautininkams primetė, tai padarė labai blogai, ko kitą kartą jau tikrai neturėtų daryti.

J.B.,
Cleveland

PASIVAŽINĖJIMAI, KURIŲ NEREIKĖTŲ

Beveik visuose lietuviškuose laikraščiuose skaičiau apie naujus Lietuvos diplomatų pasitarimus, kada iš Paryžiaus į JAV persikėlė Dr. S. Bačkis. Tame pranešime sakoma, kad dabar į Paryžių, įvairių diplomatinių reikalų tvarkyti, iš Romos pastoviai važinėja min. St. Lozoraitis.

Keista, kad taip pasitvarkyta. Kiek žinau, St. Lozoraitis Italijoje jokių ypatingų pareigų neturi. Tai lengva į Paryžių persikelti pastoviai ten gyventi, reikalus kasdien tvarkyti ir keilionių pinigų taupyti. Manau, kad tokie pasivažinėjimai iš Romos į Paryžių labai brangūs, o važinėdamas visvien jų taip negalės tvarkyti, kaip galėtų tvarkyti nuolat vietoje gyvenamas.

P. Skeivys,
Chicago

Kokia puiki kombinacija DŽIAUGSMAS... DRAUGAI... IR UGNIM VIRTAS STROH'S

Amerikoj tik
ugnim virtas
alus!

Stroh's šviesus, duoda gerą skonį jūsų geram laikui... drauge su linksmais draugais. Reikalauk Stro's.

Jums patiks

Stroh's

jis šviesesnis!

DABAR VIETINĖMIS KAINOMIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

BROCKTON

ALto valdyba

Brocktono Amerikos Lietuvių Taryba savo metiniame susirinkime, ateinančioms metams perrinko tą pačią valdybą.

Valdybos sudėtis tokia: pirmininkas — K. Jurgelūnas, vicepirmininkas — A. Akstinas, sekretorius — Br. Burba, išdininkas — R. Kaminskas, izdo globėjai — P. Duoba ir J. Činčys.

Valdyba perrinkta vienbalsiai, dalyvaujant visų vietos ALTą sudarančių organizacijų atstovams.

Brocktono Lietuvių Taryba 1960-1961 metams atstovauja šių organizacijų atstovai: Sandaros 24 kuopa — K. Jurgelūnas, P. Gailgalas ir J. Mickevičius; Franklin Klubą — A. Akstinas ir J. Daugelevičius; Kazimiero Klubą — D. Tubis (nesenai tragiškai miręs, jo asmenyje Taryba neteko didelio ir pasiaukojusio lietuviškam darbui veikėjo), P. Duoba ir R. Kaminskas; Brocktono Lietuvių Bendruomenė — p. Ludonienė, J. Plaušinitis ir V. Senuta; SLA 17 kuopa — A. Strumskis, Br. Burba ir K. Čirbulėnas; RKSA kuopa — J. Činčys ir A. Padagas; M. Jankaus šaulių kuopa — p. Mantautienė, S. Grūšas ir R. Bielkevičius.

Susirinkime buvo priimta ALTui — aukų vajuos apyskaita. ALTui pasiūsta \$1000, išlaidų turėta \$60.20. Brocktono Lietuvių Taryba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, aukų rinkėjams ir visiems bet kokių būdu prisidėjusiems prie Vasario 16 d. minėjimo rengimo.

VILA MEŠKA
BEACH ST.
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.
TEL. BUZZARD BAY
PLAZA 9-3251

Savininkai LUŠIAI ir VEITAI

ČIA GERIAUSIA PRALEISTI VASAROS ATOSTOGAS

VILA MEŠKA yra saulėtam Cape Cod, Mass., kurio krantus skalauja Golfo srovės šildomos Atlanto bangos.

VILA MEŠKA tikram poilsiui be rūpesčių siūlo:

- ✓ Ramią ir gražią aplinkumą.
- ✓ Erdvius ir patogius kambarius.
- ✓ Gerą ir sveiką maistą.
- ✓ Neaukštas kainas.

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Perversmo laukiant nesulaukiant

Aš stoviu šiandien susimąstęs Prie aukso Nemuno krantų. Pasikeitė vertybių mastas-- Aiškiau ir žmogų suprantu.

Atjaunina gimtasis krantas, Žmogaus ir žiedo šypseną. Gera, kad aš ne emigrantas-- Čia mano duona ir daina...

Taip 1957 m. gegužės 17 d. Vilniaus komunistinėje "Tiesoje" uždainavo grįžęs tėvynėn iš ilgamečio sovietinio kalėjimo žinomas patriotinis poetas Antanas Miškinis. Dabar vėl "aš sutavin, gražuole liaudis"--sušuko jis, labai "laimingas"...

Kiek anksčiau a.a. rašytojas Jurgis Savickis savo dienoraštyje "Žemė dega" savais žodžiais prisiminė tos pat mūsų gražuolės liaudies senos išminties patarlę: "Tai bloga nervų pasekmė ir labai bloga koncepcija--šaukštų po valgio ieškoti"...

Porą mėnesių prieš mūsų rašytojo mirtį, tuomet dar kandidatas į Amerikos prezidentus gen. Eisenhoweris 1952 m. spalio 25 d. rinkiminėje prakalboje Detroito iškėlė augštyr šaukštą pačiu laiku, dar prieš pietus, pareikšdamas: "Mūsų psicholo-

ginės karvedybos programą mes paverčiame ginklu, kurio pakaktų pralaužti komunistų frontui"...

Na, po pusaštuntų metų ir "pralaužė". Per tą laikmetį psichologinė karvedyba buvo tokia gyva ir nuostabi, kad dabar Paryžiuje Chruščiovas jam išdaužė abu žandus, o Tokio komunistai ir "pacifistai" padarė nebegalimą jo apsilankymą Japonijoje. O tai dėl to, kad ana "psichologinė karvedyba" tebuvo tik tušti rinkiminiai žodžiai, nieko daugiau už jų nebuvo.

Šiandien visi dalykai ir reiškiniai pasaulyje yra susiję globaliniu mastu. Eisenhoweris dantis sukanęs tebeveda savo "taikos ofensyvą", bet Chruščiovas su penktosiomis kolonomis puola su dar stipresne "taika". Mūsų "kultūrininkai" Bimba, Pruseika, Almus, Tysliava, Šalčius savo ir ne savo spaudoje aiškina kultūrinio bendradarbiavimo galimybes su sovietine Lietuva ar noriai spausdina bolševikų propagito "tiesas" apie kai kuriuos užsienio lietuvius, bet Lietuvos maskoliniai bolševikai mums dar dažniau ir skaudžiau daužo abu žandus.

Ir tai dėl to, kad mūsų "psichologinė karvedyba" labai pakriko, jeigu iš viso ją kada nors

turėjome nuosakia, pastovia, išmintingą ir vieningą.

★

Los Angeles Dailių Menų Klubo vėliausiamepobūvyje šiuos klausimus smulkiai išnagrinėjęs Stasys Žymantas (tas pats, kuris Vilniaus bolševikų spaudoje neseniai buvo pavadintas "nacišku žudiku su profesorius kauke, o Tysliavos spaudoje tai nacių, tai vėl bolševikų pataikūnu) prirėjo kai kurių išvadų. Jo nuomone, "Draugo" pasisakymai apie pralaužtą lietuvišką frontą užsienyje, kaip ir Vliko, Alto, Bendruomenės ir kitų veiksmų, kurie atmeta ir smerkia bendradarbiavimą su okupuotu kraštu, iš esmės yra teisingi, bet tik neigiama (negatyvia) to reikalo prasme. Jie palieka neišskumą ar tuštumą (vakuumą), kas gi iš tikrųjų reikia ir galima daryti. Tokie tik negatyvūs atsakymai negali mūsų patenkinti dėl dviejų sumetimų:

1. Jie neatremia bolševikų kultūrofesnyvos užsienyje. Dabar bolševikai turi naują komitetą, kito generolo pirmininkaujama, nebe "už sugrįžimą į tėvynę", bet už kultūrinį bendradarbiavimą su Rusijos kilmės išeiviais ir politiniais emigrantais. Mūsų atsakymas čia tegalėtų būti--veiksminga kontrofensyva.

2. Jie neduoda atsakymo ar net užmiršta išryškinti mūsų išeivijos pagrindinį dvasinį ir politinį uždavinį--paremti lietuvių tėvynėje jų kovoje už lietuvių kultūrą.

Per pastarus porą trejetą metų mūsų ratas staiga ėmė sukstis, jo stipiniai lūžti. Užmiršdamas ar nekreipdamas dėmesio į Lietuvos okupacijos faktą ir politinį padėties painumą, Almus-Šalčius "Tėviškos Žiburio" ir dabar "Darbe", šalia kelių gana teisingų idėjų, nusuko į visai chaotiškas bendradarbiavimo pelkes. O "Draugas" sušuko: gana įlaizinėti frontą, jokio bendradarbiavimo su okupantu ir jo tarnais!

Toks kiltvėrtis ratas turi tris gilesnes, jau istorines priežastis:

1. Ilgą laiką po karo mes nenorėjome iš arčiau domėtis savo tauta tėvynėje: kaip ji kovojo ir kovoja, kaip gyvena, ką galvoja apie save ir apie mus, kokie joje vyksta neišvengiami pasikeitimai.

2. Daugelis, ypač iš "vadovaujančių veiksmų", bučiausiai buvome ir tebesame užsispyrę užmiršti, kad be partizanų šau-tuvo ir įvairių komitetininkų ar "valdytojų" memorandumo yra ne mažiau svarbus, o kai kuriais laikotarpiais dar svarbesnis kultūrinis ginklas. Mažai tautai jis yra dažnai pats veiksmingiausias.

3. Nors visi jau žinom, bet praktikoje nuolat pamirštam, kad komunizmas yra ne vien politinė, bet totalinė diktatūra, siekianti pajungti visą žmogų ir tą pajungimą vedanti visose, ypač kultūros ir dvasios srityse.

Tad ir mūsų pasipriešinimas turi būti visada vedamas totalinėje plotmėje. Bet mes vis jį tebevedame, kaip tie vaikai, žaisdami užrištomis akimis ir gaudydami vienas kitą. Mūsų kultūrininkai, menininkai, rašytojai, dailininkai vis nori "atsiriboti" nuo politikos, nuo aktualijos, nuo kasdienybės temų ir jų dulkių, o politikai sumalonumuatsiriboją nuo kultūrinės akcijos įtraukimo (išskyrus gal tik a.a. A. OI) į bendrą programą. Mes renkame pinigų "politinei akcijai", vis sušunka Altas iš Chicago, o Bendruomenė tegu renka pinigų "kultūrinei akcijai". Lyg tarsi be jų daugiau nieko nebūtų, t.y. nebūtų tų, kurie tą pačią kultūrinę akciją ir tegali praveisti.

Padariniai tokie, kad vienas kitas kultūrininkas siūlo pamiršti Lietuvos okupacijos politinį faktą, o Vlikas ir net LNT ima dalinti taures lietuvių sportininkų komandoms...

★

Mūsų paskaitininkas neapsiribojo tik kritika, bet mėgino

Konkursinė nuotrauka Nr. 13 "Tijutytė", 14 metų, viename Amerikos parke prie ugniavietės prižiūri, kad jos bukvės neperkeptų", laimėjusi Dirvos foto konkurse premiją 25 dolerius. Nuotraukos autorius yra M. Manomaitis iš So. Bostono.

sudaryti ištisą savaitą uždavinį, kuriuos užsienyje mes turėtume ir galėtume atlikti. Lietuvos išlaisvinimo samprata mums turėtų būti visuotinė; kultūrinė problema yra bendro laisvės kovų fronto labai svarbi dalis. Tai yra baras, kur nuolat gali vykti mūsų ofensyva. Okupacijai ilgai trunkant, tautą nelaisvėje dusinant, juk mūsų pareiga jai padėti, o ne užmerkti akis šūkiu:--jokių santykių! Buvo ir visados bus būdų tėvynei padėti ir be Maskvos gauleiterių malonės.

Kai studentai ir kiti jaunieji lietuviai kultūrininkai Kaune ar Vilniuje nebeiškenčia, murma, įgauna protesto dvasios prieš kremlinę intelektualinę uniformą, kai juos už tai puola senieji kompartijos stalinistai ir chruščiovistai, --ar ne mūsų pareiga ateiti jiems talkon, padėti jiems atsigrįsti?

Kai mes užsienyje pasiekiamo didesnių kultūrinių laimėjimų, kodėl nesutelkiame priemonių jiems paskleisti? Kodėl jokia dailininkų draugija negali išleisti gražesnio dailės darbų albumo? Kai bolševikai mums siuntinėja savo grafiškų atvirutes, kodėl mes čia neturime savų pasiųsti? Cenzūra sulaukys...Tegu sulauko, --yra kitų kelių, kuriais jos ten nueitų.

Kodėl "Lituanus" žurnalasturi būti vis leidžiamas iš labdarės, nieko nemokant redaktoriams ir bendradarbiams, viešai renkant pinigus išleidimui ir tuo pabrėžiant mūsų dvasinę ubagystę, --kai tuo tarpu jo vienas numeris mažiau kaštuotų, negu bergždžios altininių keilonės į Washingtoną ar įvairios kitos buvusios ir dar esamos mūsų politikų transatlantinės keilonės?

Eisenhoweriška "psichologinė karvedyba" vis gėdingiau užsičiaupia per Amerikos Balsą. Kodėl mes tylime, kai jo lietuviškos transliacijos panaikintos Europoje ir nebe kas pasilieka lietuviško Amerikoje? Kodėl atkakliai nesiekiame gauti lietuviškų transliacijų Radio Free Europe? Ar lietuvių grupės darbas Free Europe komitete yra tik pensijos atsiminimams rašyti?

Kodėl atidžiai nesekame ir nenagrinėjame sovietinės Lietuvos literatūros? Kodėl sistemingai neišdėstome jų melų, fokusų, falsifikatų, iškreipimų sovietinio uose leidiniuose? J. Cicėnas ir dar vienas kitas vienišų kareivių savanorių tai daro pagal išgales, --bet ar yra tokios kultūrinės akcijos centras ir sutelktos priemonės? Žmonių juk turime, kurie bematant nuginkluotų sovietinę propagandą spaudoje, literatūroje, meno ar mokslo leidiniuose. O ar jiems bent tuos leidinius parūpiname, ar sudarome sąlygas, kad jie galėtų tokiame darbe rimčiau atsidėti? Suruošiam suvažiavimus ar sąskrydžius, darydami išlaidų už dešimtis tūkstančių dolerių, ir iškepame tik... rezoliucijas, o tikriems kultū-

ros darbams cento nesukrapštomė...

Kai Sniečkait, Venclovos ir kiti kremliniai klapčiukai puola jaunuosius už revizionizmą, už moderninių literatūros ir meno ar muzikos srovių sekimą, --ar mūsų modernistai ateina jiems į pagalbą, išnagrinėja tuos puolimus, išaiškina jų absurdiškumą, padeda apsiginti? Nesvarbu, kad tai tik čia išspausdintume, tai nuiš ir į ten įvairiais būdais.

Kai ten išleidžiama kokia gražesnė knyga, tuoj ją palydi aiškinimai: žiūrėkite, tik mes, bolševikai, taip padaromė. Bet tai yra lietuvių knyga, kurią tokią tik lietuviai patriotai padarė, nors ir okupacijoje, nors ir slėgiami. O sovietinių sportininkų laimėjimai yra lietuvių laimėjimai, ne rusų okupantų.

Kodėl Pirčiupių kaimo tragedijos neaprašė ir ligšiol net nepasidomėjo nė vienas laisvojo pasaulio lietuvis poetas, romanistas ar dramaturgas? Kodėl šį mūsų skaudų laisvės kovų ir tragedijos epizodą leidžiama pasisavinti poetui komsomolcui J. Marcinkevičiui? O tik dėl to, kad mes liurbiai, tinginiai ir nesimaisom į "politikas". Mums geriau dainuoti apie Orfėjų, o ne apie Pirčiupio tragediją, ne apie Kalniškių mūšį ir kitas "dienos trivialijas".

O tas komsomolcas Marcinkevičius savo poemoje "Kraujas ir pelenai" anos tragiškos temos fone sušuko: "Aš kaltinu visus, visus, visus, --išmokiusius lietuvių nuolankumo"...

Ir teisingai kaltina!

★

Diskusijoje po S. Žymanto pasikaitos būta daug įdomių ko-

mentarų ir papildymų, kurių mano kronikos nebeapėmė.

Bet vieną savo paties pasakytą hereziją čia pakartosiu.

Peržvelgęs pastarojo pusantro dešimtmečio mūsų "laisvinimo kovos" istoriją, aš mėginau sušvelninti kaltinimą mūsų politikams ir jo gana sunkią dalį perkelti kultūrininkams. Politikai buvo smarkūs ir veiklūs, tad jie suėmė ne tik išlaisvinimo "vadovybę", bet ir visas lėšas, kurias sėkmingai pravalgė posėdžiuose, konferencijose, skraidymuose ir berašydami rezoliucijas bei memorandumus. O kultūros sričių "vadovaujantieji veiksniai", kaip buvo, taip ir liko liurbiai ir pasyvūs, vis tik pamurmėdami ir lyg laukdami nesamos švietimos ministerijos stipendijų. Kai žurnalistų, rašytojų, muzikų, dailininkų, teatrų protesto balso nebuvo girdėti, kai nebuvo jų žestų ir valios "tautos išlaisvinimą" paimti į savo rankas ir ateiti su savais ginklais, --tai kaip galima norėti, kad ponas Sidzikauskas šiandien vis neskraidytų per Atlantą vaduoti pavergtos Europos ir nesukurtų dar naujų tarybų ir prezidiumų rezoliucijoms ir atsišaukimams rašyti? Tai yra visiškai logiška ir teisinga. Kitaip ir būti negali.

Šaukštai jau popiet, o mes veltui laukiame nesulaukiamo perversmo, ir niekad jo nesulauksime taip tylėdami. Ir bolševikinis okupantas smurtaus ne tik tėvynėje, bet vis stiprins žlugdymo pinkles ir lietuviškoje išeivijoje. Mes pliausime tik toki derlių, kiek arėme ir sėjome per tą 15 metų.

Arė tik politikai. Mažai kas ką tesėjo. Tai dabar atėjo laikas diršems žydėti.

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH July 15th

Earn 4% FROM July 1st!

Current Rate

Save by Mail... POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE SAVE-BY-MAIL KIT

INSURED UP TO \$10,000

SAVE SAFELY ST. CLAIR SAVINGS

AT THREE CONVENIENT LOCATIONS...

813 East 185th Street 25000 Euclid Avenue 6235 St. Clair Avenue

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS., KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUSĮ PAVĖSĖJE, GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. TEL. GA 8-8425

Ištaisinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akry pušynas — parkas • Šiltos Golfstomo srovės, atvira jūros pliažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI

Lietuviai savininkai Dr. Ed. ir Marija JANSONAI visus malonius kviečia atvykti. Kreiptis:

AUDRONE-JANSONAS

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Naujas telefonas: GA 8-8425

Konkursinė nuotrauka Nr. 56 "Mano trečiasis gimtadienis...", laimėjusi Dirvos foto konkurse premiją 25 dolerius. Nuotraukos autorius yra V. Pliodzinskas iš Clevelando.

Naujiems skaitytojams Dirvos prenumerata metams tik 8 doleriai!

NAUJŲ METŲ PASAKA

(Atkelta iš 3 psl.)

Jis galėjo skaityti ir galvoti. Ir brolis siuntė savo atamanui kiekvieną pagėdaujamą knygą. Taigi, jis pažino, kaip reliatyvi žmogui yra kiekviena materialinė vertybė.

Pačiais ankstyvaisiais laikais kunigaikščiai specialiuose vandens baseinuose augino murenus (didelės, labai rijos, išvaizda i

ungurį panašios žuvies vardas, --Vert.), kuriuos maitino tik žmogiena. Vergai buvo metami į jos estį. Ir buvo labai iškilminga, kai švenčių progomis būdavo ant stalo patiekiami toki murenai. Šiandien apie tokį keistą mūsų protėvių skanėstą galime tik šurpuliui krečiami pagalvoti.

Taip pat buvo laikai, kada auksas dar buvo bevardis metalas ir gulėjo nepažintas žemėje. Tačiau žmogus šiam metalui davė auksą vardą ir nustatė jo kainą.

Ir buvo nepaprastai kilnu savo

drabužius ir ginklus puošti auksu.

Šiandien niekam nebeateina mintis auksą grandine apsi-kaustyti kūną. Auksas jau nebevaldo. Nes kaišymasis vertybėmis šiandien laikomas atsilikimo ženklu.

--Labai įdomu, kaip šis banditas nusiuko nuo materialinių dalykų vertybės. Tačiau kuo jis tą vertę pakeitė? --paklausė asmeninio skyriaus vedėjas. Ta istorija jam buvo lyg glostymas prieš plauką. Nes jis mėgo labai brangius kostiumus, o kai vieną sykį jo žmona aplankė laborato-

riją, ji dėvėjo brangios sidabrinės lapės apikaklę.

--Apie kokią vertę kalbama? Na, yra labai įvairių vertybių. Plėšikas suvokė tai ir labai daug galvojo. Pagaliau jis suprato, kad daiktų garbinimą reikia atskirti nuo garbinimo žmogaus dvasios, kurios negalima nei nupirkti už pinigų, nei pavogti. Jėga niekas negali būti priverčiama mylėti. Nes sielos grožis yra laisvas. Bet jis tik tada matomas, kai žvilgsnio daugiau nebedrumsčia auksas ir braktas.

Ir plėšikas žinojo, kad jis

visą gyvenimą niekada nėra turėjęs tikrų vertybių, kurios būtų iššaukusios kitų žmonių pagarbą, draugiškumą ir meilę, ir jis

visą laiką siekė įsigyti tik tai, kas neturi pastovios vertės.

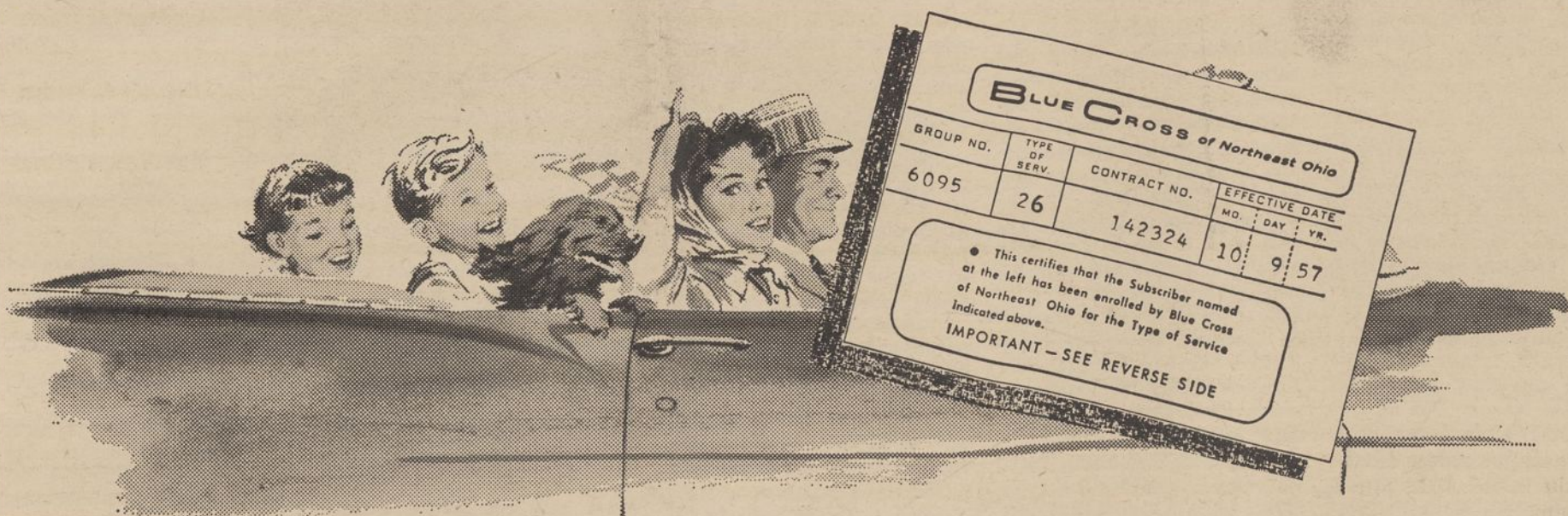
(Bus daugiau)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Keliaujant yra daug saugiau, kada su savim turite BLUE CROSS kortelę

KELIAUJANT, jūsų Blue Cross kortelė yra leidimas ligoninėse priežiūrai — namuose, ar užsienyje.

Jei jums reikės ligoninės patarnavimo keliaujant, tik paduokite savo Blue Cross kortelę. Ji jus atpažįsta, įrodo jūsų kreditą, ir jums pašalina rūpesčius.

Jūsų Blue Cross iš Northeast Ohio kortelė suteikia jums pilnus sutarties patarnavimus bet kurioje Blue Cross ligoninėje. Jei, skubiamoje reikale, jums reikia patarnavimo su Blue Cross ligoninėje, mes duodame piniginių paskyrimą.

Mes mokėjome už ligoninės patarnavimus mūsų klientams kiekvienoje Amerikos valstybėje, ir daugumoje užsienių valstybių, tarp jų, Brazilija, Švedija, Prancūzija, Libanas, Trinidadas, Japonija, Bahamas — net ir Grenlandija.

Dėl pilnesnės informacijos, rašykite mums, kad atsiųstumėm knygėlę "Your Hospital Admission Away From Home". Tą knygėlę jums atsiųstume ir prašome neužmiršti savo Blue Cross kortelę visad nešiotis.

BLUE CROSS of Northeast Ohio SPONSORED BY THESE NON-PROFIT HOSPITALS:

CLEVELAND

Booth Memorial
Cleveland Clinic
Cleveland Metropolitan General
Florence Crittenton Home
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Forest City
Forest Hill
Grace
Lutheran
Mt. Sinai

Polyclinic
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbert
University (Babies and
Childrens, Hanna House,
Hanna Pavilion, Lakeside,
MacDonald House,
Benjamin Rose)
Woman's

CLEVELAND SUBURBS

Bay View
Bedford Municipal
Brentwood
Doctors
Euclid-Glenview
Garfield Heights
Huron Road
Lakewood
Marymount

Rainbow
Southwest Community
Suburban Community

AKRON

Akron City
Akron General
Children's
St. Thomas

MANSFIELD
Mansfield General

NORTHEAST OHIO

Amherst — Amherst
Ashland — Samaritan
Ashtabula — General
Barberton — Citizens
Chardon — Geauga Community
Conneaut — Brown Memorial
Cuyahoga Falls — Green Cross
Elyria — Memorial
Geneva — Memorial of Geneva
Lodi — Lodi Community
Lorain — St. Joseph

Loudonville — Kettering
Madison — Northeastern Ohio General
Medina — Community
Oberlin — Allen Memorial
Orrville — Community Osteopathic
Painesville — Lake County Memorial
Painesville — Robinson Memorial
Shelby — Memorial
Wadsworth — Municipal
Willard — Municipal
Wooster — Community

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Jūratės Laikūnaitės ir Vito Koklio sutuoktinių apeigas atliko kun. P. Dzegoraitis. Bažnyčioje giedojo A. Stempužienė ir Čiurlionio Ansamblio vyrų choras. Į apeigas palydėjo aštuonios poros liudininkų, jaunųjų draugų, atvykusių iš Chicagos, Bostono ir kitur. Vaisėse, kurios buvo gražia-me Lake Shore Country Club, dalyvavo 260 svečių. Jų tarpe matės Laikūnų ir Koklių šeimų draugai iš Kanados ir įvairių JAV miestų. Svočia buvo J. Daunorienė, iš Chicagos, o piršliu muz. A. Mikulskis. Vaisės buvo gražios, nuotaikingos, o visos vestuvės šaunios. Jaunieji povestuvei kelionei išvyko į Atlantic City.

• Pr. Bastys, Dirvos redakcinės kolegijos narys iš Toronto, buvo atvykęs į Clevelandą dalyvauti J. Laikūnaitės vestuvėse, aplankė Dirvą, dalyvavo Tautinės Sąjungos skyriaus narių susirinkime.

• 8-toji Lietuvių Diena, ruošiamą abiejų LB Apylinkių liepos 3 d., pradedama pamaldomis šv. Jurgio ir Naujos parapijos bažnyčioje (lietuviškų pamaldų laikas). Šv. mišios bus atnaušiamos už kenčiančią Lietuvą.

Lietuvių Diena Neurų sodyboje prasidės 12 val. Oficialus atidarymas — 2 val.

Mūsų jaunimėlis palinksmins dalyvius juoku, sportu ir kt., o jei malkos bus sausos, mūsų skautai sukurs ir Joninių laužą.

Šokiams gros Neo-Lithuania orkestras.

Programa bus taip su tvarkyta, kad atsilankiusieji nenuobodžiaus ir turės laiko pailsėti puikioje lietuviškos aplinkos gamtoje. Lietuvių Dienos rengėjai kviečia visus lietuvius, senus ir jaunus, skaitlingai dalyvauti ir tuo pačiu paremti LB tikslus.

Į LD važiuoti: West 42 keliu iki Brunswick bažnytkaimio. Iš čia sukiti dešinėn į 303 kelią ir važiuoti iki

Praeitą šeštadienį Clevelande susituokė Jūratė Laikūnaitė su Vitu Kokliu, abu pasižymėję veikla lietuviško jaunimo tarpe, tad į jų vestuvių pkyllį apsilankė apie 260 clevelandiečių. Nuotraukoje jaunavedžiai tarp palydovų. Pirmoj eilėj iš kairės: Gediminas Juozapaitis, Viktorija Vaivadaite, jaunavedžiai Jūratė ir Vitas Kokliai, Rita Stravinskaitė, Algis Muliolis, Antroje eilėj: Aukšė Paplėnaitė, Mindaugas Leknickas, Amanda Geležytė, Aldona Liutkutė, Algis Giedraitis, Rimas Minkūnas, Dalia Koklytė, Meilė Leknickaitė, Dalia Klimaitė, Česlovas Kiliulis ir Stepas Matas.

Dirvos nuotrauka

krypties (mūsų pažymėtos) rodyklės — Lietuvių Diena.

• Skautams reikalingas didesnis, ledais šaldomas šaldytuvas. Turintieji ir galintieji jiems padovanoti šaukite telefonu FA 1-5906 arba praneškit Dirvai.

• Skautų Tėvų Komitetas dėkoja atsiuntusiems aukas: XX — \$20.00; po 10 dol. — A. ir J. Augustinavičiai, John T. DeRighter, S. Melsbakas; po \$5.00 — K. O. Karpiai, J. Smetona, A. Maurutienė, E. Malcanas.

Tėvų komitetas dėkojamas aukotojams prašo ir visų kitų, kurie tik gali skautus paremti, aukas atsiųsti iki liepos 1 d.

• Lietuvių banką — Superior Savings and Loan Ass'n praėjusį penktadienį plėšė trys juodukai išnešdami apie \$8,000.00. Policija apie plėšimą greit buvo aliarmuota. Du plėšikus

tuoj pagavo, o trečias su skubo nuvažiuoti į New Yorką. Bet ir trečiasis sekmdienį jau buvo pagautas.

Išnuomojamas 5 kambarių butas antram aukšte ir mažas butas iš kambario ir virtuvės su baldais ir atskiru įėjimu pirmam aukšte, panelei ar moteriai, lietuvių rajone. Teirautis — 7202 Hecker Ave. (76)

Išnuomojami 2 kamb. su virtuve Giddings Rd. Šaukti HE 1-3236. (76)

PARDUODAMA KAVINĖ-BARAS

Lietuviškoje aplinkumoje parduodama kavinė-baras, esanti Superior Ave. ir turinti D2, D3 ir D3A leidimus. Kreiptis: EN 1-5131 (78)

PARDUODAMI NAMAI

Du vienos šeimos namai į pietus nuo Euclid Ave.

Pirmame 8 kambariai, gazo pečius, garažas, mažas įmokėjimas. Prašo \$12,200.

Antrame 7 kambariai, iš kurių vienas miegamasis 1-am aukšte, o trys — antrame. Vonia 2-ram aukšte ir tualetas 1-am. Gazo šildymas, garažas. Prašo \$16,500.

Dviejų šeimų mūras Cleveland Hts., po 6 kambarius kiekvienam bute, gazo šildymas, 2 automobilių garažas. Padarykite pasiūlymą.

J. Širvaitis
Wm. T. BYRNE
Real Estate

1535 Hayden Ave.
KE 1-4080 — Res.,
MU 1-6100 — office. (75)

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

M.O. MATTLIN

SPINET PIANOS
OF DISTINCTION

Easy Terms can be
Arranged

2027 EUCLID AVENUE

PR 1-7633

Jūratė Laikūnaitė-Koklienė tarp pamergių. Iš kairės: Dalia Koklytė, Amanda Geležytė, Aukšė Paplėnaitė, Viktorija Vaivadaite, Jūratė Laikūnaitė-Koklienė, Meilė Leknickaitė, Rita Stravinskaitė, Dalia Klimaitė ir Aldona Liutkutė.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

VYKSTATE ATOSTOGŲ?

Pasirūpinkite nelaimingų atsitikimų ir
ligos apdraudą.

Pagrindinė suma
\$10,000.00 \$15,000.00 \$20,000.00

Nel. atsit. medic. išlaidos
\$ 1,000.00 \$ 1,500.00 \$ 2,000.00

Apdraudos dienos
7 \$4.35 \$ 6.05 \$ 7.70
14 \$7.15 \$ 9.85 \$12.60
21 \$8.75 \$12.10 \$15.40

Galima apsidrausti iki \$50,000.00.

GENERAL UNDERWRITERS

UT 1-2345

Joseph P. Mull

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities
praktika

VOKIŠKŲ RADIOJO
APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS
IR TELEFUNKEN RADIOJO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

**VISI--DIDI IR MAŽI Į
AŠTUNTAJĄ LIETUVIŲ DIENĄ
RENGIAMA LB Clevelando I-os ir II-os Apyl., Liepos 3 dieną
NEURŲ SODYBOJE.** Pradžia 12 val. Auka -- 1 dol., jaunimui 50 c.,
vaikams laisvas įėjimas.

DIRVA

Nr. 75

1960 m. birželio 29 d.

KAS IR KUR?

• **Vladas Miklius** (Muchlia) buvęs Los Angeles lietuvių radijo valandėlės pranešėjas, prieš pora metų baigęs State College ir dirbęs Californijos Universitete asistentu, birželio mėn. 10 d. gavo ekonomijos magistro laipsnį.

• **Juozui Ginkui**, Brooklyno Tautinės Sąjungos 1 skyr. garbės pirmininkui, vėl ilgiau teko pabūti ligoninėje, iš kurios praeitą savaitę grįžo. Buvo padaryta eilė tyrimų, ir dabar Ginkus, dr. Paprockio prižiūrimas, jaučiasi turįs daugiau jėgų ir sveikatos.

• **LKD Studijų Klubų Centro Valdyba** praneša, kad šių metų LKD Studijų klubų sąskrydis — suvažiavimas prasideda liepos 2 d., šeštą dieną, Watervliet, Mich., Sigalas vasarvietėje. Suvažiavimo programa oje pramatyta dvi paskaitos, referatai ir apskrito stalo diskusijos. Primename visiems atsivežti maudymosi rūbus ir sporto įrankius.

• **Australijos grafikos meno parodoj**, atidarytoj birželio 20 d. David Jones Art Gallery, Adelaidėje, dalyvauja šie lietuviai: V. Ratas, H. Šalkauskas, V. Simankevičius ir E. Kubas.

• **Gyd. Stasys Statkus**, dabar gyvenąs Australijoje, vėl baigė medicinos mokslus ir gavo paktikos teises. Lietuvoje medicinos mokslus jis buvo baigęs 1943 metais.

• **Aldona Simutyte, J.** ir konsulo A. Simučių dukra, išvyko į Chicago gilinti meno studijų.

NEW YORK

Iškyla į gamtą

Skautų, jaunimo ir tėvų su svečiais vienos dienos — liepos 31 d., sekmadienį, bendrą iškylą iš New Yorko į artimą apylinkę ruošia Lietuvių Skautams Remti Komitetas. Tikslī vieta ir išvykimo laikas bus praneštas kiek vėliau.

Iškyloje kviečiami dalyvauti skautai ir kitas jaunimas su tėvais, pažįstamais ir artimaisiais. Skautai ir jaunimas pasirodys su žaidimais ir dainomis. Bus graži proga visiems kartu praleisti dieną gražioje gamtoje ir pabendrauti.

Iškylos vietą bus vykstanta automobiliais ir autobusais. Kurie norėtų pasinaudoti autobusu prašomi pranešti iki liepos 15 d. šiais telefonais: MI 2-1795 M. Klivečka, MI 7-6491 P. Matėkūnas ir MI 1-0532 dr. E. Noakas. Malonėkite skambinti vakarais.

Brangiai mamytėi ir seseriai

ADELEI ORINTIENEI

nelauktai mirus, mūsų mielą narę VIDĄ ORINTAITĘ, ir buv. narius ASTĄ KLEIZIENĘ ir VYTAUTĄ BRIZGĮ giliai užjaučia

L. T. M. Čiurlionio
Ansamblis

Mirus

ADELEI ORINTIENEI,

jos vyrui ANTANUI ORINTUI, dukterims ASTAI ir VIDAI, broliams VYTAUTUI ir JUSTINUI, sesutei SALOMĖJAI reiškiamo užjautą

P. Liūdžiuvienė
ir Čiurlioniai

Didžiai mūsų gerbiamai

ADELEI ORINTIENEI

mirus, jos vyrą, dukreles ir gimines nuoširdžiai užjaučia

Akvilina ir Bronius
Gražuliai

A. A.

ADELEI ORINTIENEI

mirus, jos brangiam vyrui ANTANUI, dukterims, seseriai, broliams, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdim

Anelė ir Aleksandras
Statulevičiai

Lituanistinės mokyklos Philadelphijoje skaitymo ir deklamavimo konkurso laimėtojai. Iš kairės: Elvyra Puznikaitė, Aldona Šalčiūnaitė, Raimundas Juzaitis, Onutė Valašinaitė, Daiva Makarauskaitė, Elena Paulaitytė, Marija Raugaitė, Irena Avižonytė.

LITUANISTINĖ MOKYKLA PHILADELPHIJOJE BAIGĖ MOKSLO METUS

Birželio 12 d. šv. Kazimiero parap. salėje įvyko iškilmingas mokslo metų baigimo aktas. Pačias iškilmes pradėjo mokyklos vedėja G. Maciūnienė, prieš tai pakviesdama už garbės stalo parapijos kleboną kun. dr. K. Batutį, bendruomenės pirm. kun. St. Railą, tėvų kom. pirm. inž. A. Juzaitį, T. Gečiauskienę, mokyt. K. Juzaitinę, rašytoją K. Ostrauską ir bendr. kult. reik. atstovą B. Raugą. Vedėja savo įžanginėje kalboje trumpai pranešė apie mokyklos būklę.

Šiais metais į lankė 31 mokinys, veikė 6 skyriai, kuriuose pradžioje mokytojavo G. Maciūnienė ir B. Rukšienė, o paskutiniajai pasitraukus pavadavo p. Juzaitienė. Tikybą pradžioje dėstė pats klebonas kun. dr. K. Batutis, o jam pasitraukus, — kun. St. Raila; tautiniams šokiams vadovavo I. Bendžiūtė, o dainoms — V. Matonis.

Mokykla šiais metais nepasizymėjo mokinių skaičiumi, tačiau lietuvišbės bare atliko didelį darbą. Prie mokyklos veikė biblioteka, o nuo Naujųjų metų pradėjo veikti parengiamoji mokyklos klasė — vaikų darželis su 10 vaikučių, vadovaujamas D. Matonytės. Minėtam darželiui baldus pagamino Algis Jonys, o finansiniai paramė vietinis ALT S-gos skyrius.

Tėvų Komitetą sudarė — pirm. inž. A. Juzaitis ir nariai B. Muraškie, S. Ramanauskienė ir darželio vaikų tėvus atstovavo p. Burienė. Po trumpos vedėjos kalbos sekė sveikinimai. Pirma sis sveikino klebonas kun. dr. Batutis — ragino pradėtąjį darbą nemutraukti ir tęsti toliau, žadėdamas visokeriopą paramą. Bendruomenės vardu sveikino kun. St. Raila, pažymėdamas, kad kol lituanistinė mokykla veiks, tol lietuviška žarija nenustos žėrėjusi. Dėkojo mokytojams ir tėvams, kurie sudarė sąlygas minėtai mokyklai egzistuoti. Tačiau tai nedidelė dalis pasišventusių tėvų, kurie rūpinasi, kad jų vaikai išmokyti tėvų kalbos. O kur kiti?

Tėvų komiteto vardu kalbėjo pirm. inž. Juzaitis. Padėkojęs klebonui už leidimą naudotis mokyklai parapijos patalpomis, mokytojams už įdėtą darbą ir pasišventimą mokant vaikus, pažymėdamas, kad kol lituanistinė mokykla veiks, tol bažnyčiose skambės lietuviška giesmė, o susirinkimuose lietuviškas žodis ras tinkamą vietą. Oficialioji dalis baigta mokslo pažymėjimų įteikimu.

Po trumpos pertraukėlės sekė antroji dalis, kurią sudarė konkursinis deklamavimas, liet. tautiniai šokiai bei dainos. Sprendėjų komisiją sudarė: kun. S. Raila, T. Gečiauskienė ir rašyt. K. Ostrauskas.

Pirmųjų trijų skyrių mokiniai paskaitė K. Kubilinsko "Oželį Kvaišėlį". 4-to, 5-to, ir 6-to skyriaus mokiniai padeklamavo eilėraščius. Reikia pasakyti, kad vaikai savo eilėraščius gražiai buvo paruošę, deklamavo aiškiai, tardami kiekvieną žodį taisyklingai. Pagaliau prieš žiūrovus pasirodė patys mažieji — darželio mokinukai, kurie pašoko ir padainavo "Klausė žvirblis čiulbuonėlis". Didesnieji grakščiai sušoko Kubilą ir Suktinį, o mažieji pianistai — Vaškelytė, Valašinaitė ir Juzaitis paskambino. Po to visi mokyklos lankytojai sudainavo dvi daineles: Tėviškėle ir Motule mano.

Komisija įvertinusi kiekvieno mokinio pasirodymą, premijas paskirstė: I skyr. — E. Puznikaitė; II ir III skyr. — pirmą premiją skirto A. Šalčiūnaitė, o antroji padalinta tarp R. Juzaičio ir O. Valaškaitės; IV — V skyr. — pirmą gavo D. Makarauskaitė

ir antrą — E. Paulaitytė; VI skyr. — pirmą premiją pasidalino lygiomis — I. Avižonytė ir B. Raugaitė. Visas premijas įteikė Bendruomenės atstovas B. Raugas, A.L.T. S-gos Philadelphijos skyriaus dovana teko B. Raugaitė.

Baigiamąjį žodį tarė mokyklos vedėja G. Maciūnienė, šiltai dėkodama visiems už atsilankymą, rėmėjams ir tėvams už mokyklos finansinę paramą, mokiniais linkėdama praleisti maloniai vasaros atostogas, sutvirtėti ir su nauja energija rudenį vėl susirinkti ir pradėtąjį darbą tęsti toliau.

Šventė baigta Tautos Himnu. V.M.

DETROIT

VAIKŲ PARADAS

Amerikos nepriklausomybės dieną — liepos 4 d. Detroitė įvyks tarptautinis vaikų paradas, kuriame dalyvauti yra pakviestos visos tautinės grupės. Paradą prasidės 9 val. 30 min. nuo Woodward ir Vernor Hwy gatvių sankryžos ir eis Woodward gatve

į Civic Center, kur bus rodoma vaikams atitinkama programa.

Kiekviena tautybė yra prašoma parinkti vieną mergaitę, žemiau 10 metų amžiaus, apdengtą tautiniais rūbais, kuri bus vežama atvirame automobilyje, su užrašu pažymint tautybę, pav. Miss Junior Lithuania. Paskui ją eis visi kiti tos tautybės vaikai.

Lietuvių vaikų suorganizavimui ir pravedimui parade, vadovauja Bendruomenės valdyba pagelbint S. Kaunelienei ir J. Mikulionienei.

Prašomi visi tėvai leisti savo vaikus šiame parade dalyvauti. Vaikų amžius nuo 7 iki 12 metų. Pageidaujama, kad kiek galint, daugiau vaikų būtų apdengti tautiniais rūbais. Kas neturi tautinių rūbų dėvi: mergaitės, baltą bliuskutę ir tamsiai mėlyną ar tamsų sijonuką, berniukai tamsiai mėlynas ar tamsias kelnias ir baltus marškinius su tautine juostele ar kaklaraiščiu.

Tėvus prašome savo vaikus pristatyti į parado išėjimo vietą Woodward ir Vernor Hwy gatvių sankryžą 9 val. ryto. Vaikus pasiimti, paradi pasibaigus, iš Civic Centro.

PAUKŠTYČIŲ STOVYKLA

Gabijos Skaučių Tunto, Birutės draugovės jaun. skaučių stovykla įvyks liepos 10 - 17 dienomis, Linden, Mich. p. Kodačių vasarvietėje — Nidoje.

Paukštytės suvažiuoja liepos 10 d. iki 12 val. Stovyklon kviečiamos ir tos mergaitės, nuo 7 iki 10 metų amžiaus, kurios ateinančią rudenį nori įstoti Birutės jaun. skaučių draugovėn. Stovyklos vadovė s. Jūratė Pečiūrienė.

Norintieji smulkesnių informacijų kreipiasi į tėvų komiteto pirmininkę S. Kaunelienei tel. TA 6-7187.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Šimtai naujų skaitytojų pradėjo skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaitytų jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei ne — atsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Naujiems skaitytojams prenumerata metams tik 8 doleriai

Šeštadieninė lituanistinės mokyklos Philadelphijoje mokiniai su savo mokytojais ir tėvų komiteto nariais. Iš kairės sėdi: V. Matonis, K. Juzaitienė, B. Rukšienė, I. Bendžiūtė, S. Ramanauskaitė, kun. S. Raila, mokyklos vedėja G. Maciūnienė, tėvų komiteto pirm. dr. A. Juzaitis, B. Muraškie, D. Burienė ir D. Matonytė.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.